

CURRICULUM TRENDS IN PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

IN B.E 2545

Mrs. Tippawan Ratanawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-576-921-5

ISBN 974-576-921-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวโน้มหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในปีพุทธศักราช 2545

โดย

นางทิพวรรณ รัตนวงศ์

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาติ ตันธนะเดชา)

.....
(อาจารย์เรณู ผลสวัสดิ์)

ทิพวรรณ รัตนาวงศ์ : แนวโน้มหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในปีพุทธศักราช 2545
 (Curriculum Trends in Private Higher Education Institutions
 in B.E 2545) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ธิดารัตน์ บุณนุช, 246 หน้า
 ISBN 974-576-921-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในปีพุทธศักราช 2545 โดยศึกษารูปแบบและลักษณะหลักสูตรสาขาวิชาในปัจจุบันตามการจำแนกกลุ่มสาขาวิชา ISCED และศึกษาแนวโน้มหลักสูตรในอนาคตอีก 15 ปี ข้างหน้า

ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่เปิดดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาตรีในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะหมวดสาขาวิชาบริหารธุรกิจและพาณิชยการมากที่สุด รูปแบบโครงสร้าง และลักษณะหลักสูตรในกลุ่มสาขาวิชาเดียวกันไม่มีความแตกต่าง วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในกลุ่มสาขาวิชาเดียวกันคล้ายคลึงกัน การเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ความพร้อมของสถาบันและความต้องการของภาคธุรกิจเอกชนด้วย การผลิตบัณฑิตจึงมุ่งตอบสนองภาคธุรกิจเอกชนและให้บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพอิสระได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถบริหารหลักสูตร โดยเฉพาะด้านการจัดเวลาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตรงตามจุดมุ่งหมายและหรือปรัชญาของสถาบัน

สำหรับแนวโน้มหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในปีพุทธศักราช 2545 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะเปิดสอนหลักสูตรใน 2 แนวทาง คือ แนวลึกและแนวกว้าง ในแนวลึกจะจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยมุ่งจัดการศึกษาถึงระดับปริญญาเอกในสาขาที่สถาบันมีความพร้อมและมีชื่อเสียงมากที่สุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกลุ่มนี้คือกลุ่มที่มีศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในปัจจุบัน ส่วนการจัดการศึกษาในแนวกว้าง จะเป็นการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนในปัจจุบันเป็นหลักสูตรต่อเนื่อง โดยจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคปกติ และภาคค่ำ นอกจากนี้จะเปิดสาขาวิชาใหม่เพิ่มขึ้นหากสถาบันมีความพร้อม แนวโน้มหลักสูตรระดับปริญญาตรีในอนาคต จะเน้นเข้าสู่ความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะมีลักษณะหลักสูตรที่เด่นชัดเฉพาะสถาบัน หลักสูตรที่มีแนวโน้มเป็นที่ต้องการศึกษามากที่สุดอันดับแรก คือกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น อันดับที่สอง มี 2 กลุ่มสาขาวิชาคือ กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์ และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ อันดับที่สาม คือ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ซึ่งการศึกษาในภาคค่ำจะได้รับความนิยมจากผู้เรียนสูงกว่าภาคปกติ การอุดมศึกษาในอนาคตเทคโนโลยีทางการศึกษาจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น การเรียนการสอนจึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนและภายในสถาบันการศึกษาอีกต่อไป อนึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอนาคตจะสามารถประสานระหว่างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันได้มากขึ้น

ภาควิชา อคมศึกษา
 สาขาวิชา อคมศึกษา
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ ทิพวรรณ รัตนาวงศ์
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ธิดารัตน์ บุณนุช
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

TIPPAWAN RATANAWONG : CURRICULUM TRENDS IN PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN B.E 2545.

THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. THIDARAT BOONNUJ, ED.D., 246 pp.

The objective of this research was to study the curriculum trends in eleven private higher education institutions in Thailand by studying the programs and the fields of study classified by the ISCED at present to forecast the trends in the next 15 years.

It was found that most private higher education institutions offered the bachelor's degree courses in Social Sciences, particularly in Commercial and Business Administration. The programs and their objectives in the same field were not different. Any offered fields of study depended on the readiness and expertise of their institutions as well as the needs of private sectors. Consequently, the main purposes of producing graduates were to supply the private sectors with qualified personnel and to enable the graduates to self-operate their own business. The private higher education institutions administrated the curriculum taxonomy efficiently, especially on curricular clock. Graduates' qualification was in accordance with the curriculum objectives and/or the institution philosophy. According to the interview of the administrators, it was predictable that within B.E.2545 the private higher education institutions tended to offer programs in two directions. Firstly, in depth, the institution graduate schools would offer master and doctoral degrees in the fields that they are presently famous for and potential enough to do so in the future. Secondly, in width, the institutions would continue offering the present bachelor degree courses both in regular and twilight program. Furthermore, new fields of study would be offered when the institutions are ready to do so. The study showed that the future curriculum should meet the local needs distinguished by each institution. After Box & Jenkins method of prediction was applied to studying the record, it could be predicted that the fields of study to be favourably chosen in the future were respectively ranked as follow:

1. Natural Sciences, especially Computer Sciences and Biotechnology.
 2. Medical Science and Health - Related and Engineering and
 3. Social Sciences, which preferably to be studied as a twilight program.
- Besides this, educational technology would play the important roles in higher education. Teaching and learning process would therefore not be limited to take place only in the classroom and in the institution any longer. Furthermore, the private higher education institution would cooperate with each other more and more.

ภาควิชา
 สาขาวิชา
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิติรัตน์ บุญชู เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำวิธีการสัมภาษณ์ ให้ข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของวิทยานิพนธ์จนครบถ้วนบริบูรณ์ และอาจารย์ได้กรุณาติดตาม เร่งรัดอย่างต่อเนื่อง จนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คูปรัดน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่ให้แนวทางการวิจัยชี้ประเด็นที่ควรวิเคราะห์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ กรุณาให้เอกสาร เพื่อศึกษาค้นคว้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาติ ตันธนะ เศษกรุณาเพิ่มเติมข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่องานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โฆวิไลกุล และอาจารย์เรณู ผลสวัสดิ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ท่านกรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำที่เป็นคุณประโยชน์

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเพ็ญ เศรษฐเสถียร อาจารย์พองใส ศุภจรรยาลักษณ์ คณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และเจ้าหน้าที่กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ อาจารย์พรศิริ หมั่นไชยศรี คุณเทอดศักดิ์ วงศ์ธนะ เอนก อาจารย์วิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธุ์ อาจารย์นพรัตน์ ตันประสิทธิ์ อาจารย์ผลดี ถาวรกุล อาจารย์คันสนีย์ จะสุวรรณ์ อาจารย์ สวัสดิ์ พงกษตระกูล คุณสมพัทธ์ เบญจชัยพร และน้องสาวที่แสนดี คุณวาสนา วงษ์เขี้ยว

ขอขอบคุณท่านที่มีน้ำใจปรารถนาดี ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือเสมอมา โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ราไพศรี สุวัฒน์สังข์ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ สองทิศ รองศาสตราจารย์ กานดา พูลลาภทวี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ จันทร์วัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ชุมทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ศรีสัคย์ และคุณเดือนใจ พันธุ์दान

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย และทุนอุดหนุนการทำวิจัยจากโครงการวิจัยเพื่อวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว (15 ปี) ของทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากจะเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งแล้ว อาจารย์ชาติรี รัตนวงศ์ ยังได้ช่วยสนับสนุน และอำนวยความสะดวกสบายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความรัก และความปรารถนาดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอโน้มรำลึกถึงพระคุณมารดา คุณวิจิตรา ศรีวาทพงษ์ บิดา ร.ต.อ. เอ็ม อินทะกนก คุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่เคยสั่งสอน และให้วิชาความรู้มาตั้งแต่นั้น ถึงปัจจุบัน จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
5. สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	180
เอกสารอ้างอิง.....	213
ภาคผนวก ก.....	220
ภาคผนวก ข.....	222
ภาคผนวก ค.....	227
ประวัติผู้เขียน.....	246

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	การก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	2
ตารางที่ 2	สาขาวิชาและจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีรวม 25 สถาบัน	72
ตารางที่ 3	สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามระยะ เวลาที่จัดตั้ง และสถานที่ตั้ง.....	80
ตารางที่ 4	สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามกลุ่มสาขาวิชาที่เปิดสอน.....	81
ตารางที่ 5	รายละเอียดหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 11 สถาบัน จำนวนตามสาขาวิชาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2531.....	95
ตารางที่ 6	จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ จำนวนตามกลุ่มสาขาวิชา ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 11 สถาบัน ปีการศึกษา 2513-2531.....	113
ตารางที่ 7	จำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่ และผู้สมัคร แยกตามสาขาวิชา 6 สถาบัน ปีการศึกษา 2525-2531.....	118
ตารางที่ 8	ประเภทของหน่วยงาน ที่บัณฑิตออกไปทำงานจำนวนตามปีการศึกษา และสาขาวิชา.....	122
ตารางที่ 9	จำนวนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 11 สถาบัน จำนวนตามกลุ่ม สาขาวิชา ปีการศึกษา 2517-2531.....	137
ตารางที่ 10	แนวโน้มจำนวนนักศึกษากลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ ศาสนา และ เทววิทยา ปีการศึกษา 2532-2546.....	139
ตารางที่ 11	แนวโน้มจำนวนนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ ปีการศึกษา 2532-2546.....	142
ตารางที่ 12	แนวโน้มจำนวนนักศึกษากลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	145
ตารางที่ 13	แนวโน้มจำนวนนักศึกษากลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ (ภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	148

ตารางที่ 14	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์รวม (ภาคปกติและภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	151
ตารางที่ 15	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	154
ตารางที่ 16	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	157
ตารางที่ 17	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ภาคปกติและภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	160
ตารางที่ 18	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	163
ตารางที่ 19	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	166
ตารางที่ 20	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ภาคปกติ และภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	169
ตารางที่ 21	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้อง กับสุขภาพ ปีการศึกษา 2532-2546.....	172
ตารางที่ 22	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2532-2546.....	175
ตารางที่ 23	แนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง ปีการศึกษา 2532-2546.....	178

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และ เทววิทยา ปีการศึกษา 2532-2546.....	138
รูปที่ 2 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา ประยุกต์และวิจิตรศิลป์ ปีการศึกษา 2532-2546.....	141
รูปที่ 3 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา นิติศาสตร์ (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	144
รูปที่ 4 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา นิติศาสตร์ (ภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	147
รูปที่ 5 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา นิติศาสตร์ (ภาคปกติและภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	150
รูปที่ 6 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์ (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	153
รูปที่ 7 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์ (ภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	156
รูปที่ 8 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์ (ภาคปกติและภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	159
รูปที่ 9 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	162
รูปที่ 10 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	165
รูปที่ 11 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ภาคปกติและภาคค่ำ) ปีการศึกษา 2532-2546.....	168
รูปที่ 12 กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชา แพทยศาสตร์และวิชา ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ปีการศึกษา 2532-2546.....	171

รูปที่ 13	กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2532-2546.....	174
รูปที่ 14	กราฟแนวโน้มจำนวนนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา เกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง ปีการศึกษา 2532-2546.....	177